Lekcja 31

Temat: Polska poezja powojenna – Wisława Szymborska „Koniec i początek”.

LIVEWORKSHEETS

Współczesność

od 1945 (po wojnie)

Wisława Szymborska

1923-2012

„Nic dwa razy"

„Kot w pustym mieszkaniu"

„Nienasycenie"

1996 – Literacka Nagroda Nobla

Czesław Miłosz

1911-2004

„Dar"

prostym językiem o trudnych sprawach

1980 – Literacka Nagroda Nobla

Zbigniew Herbert

1924-1998

„Pudrem zmian wyobraźnią"

„Pan od przyrody"

Sławomir Mrożek

1930-2013

„Artysta" opowiadanie

- Groteska
- Ironia

Stanisław Lem

1921-2006

fantastyka naukowa

„Bajki robotów"

„Opowieści o pilocie Pirxie"

„Dzienniki gwiazdowe Ijona Tichego"

- ambicja

LIVEWORKSHEETS

Mowa noblowska „Poeta i świat"

Audycja - rozmowa z Jerzym Ilgiem

Poetka odbiera Literacką Nagrodę Nobla

Pożegnanie poetki

Rozmowa z autorką biografii Szymborskiej

BIOGRAFIA

WIERSZE

Wisława Szymborska

ur. 2 lipca 1923 - zm.1 lutego 2012

"Moje znaki szczególne
to zachwyt i rozpacz "

Niebo

Fundacja Mieszkanie Cytaty Kolaże

Kórnik

LIVEWORKSHEETS

CECHY TWÓRCZOŚCI W. SZYMBORSKIEJ:

- prostota,
- kontrast,
- ironia,
- zdziwienie światem,
- naiwne, proste pytania,
- liryka maski,
- tematyka egzystencjalna,
- poetyka przemilczenia,
- głęboki intelektualizm,
- elementy codzienności jako pretekst do "wielkich myśli",
- gry językowe,
- bezpośredni kontakt z czytelnikiem,
- szukanie innych światów możliwych,
- Uwikłanie człowieka w historię,
- Pozorna zwykłość świata, która okazuje się największą zagadką,
- przekonanie, że wiedza polega przede wszystkim na uświadomieniu sobie niewiedzy, pragnienie
- niemożliwość ogarnięcia paradoksów istnienia.

LIVEWORKSHEETS

WISŁAWA SZYMBORSKA

KONIEC I POCZĄTEK

Po każdej wojnie
ktoś musi posprzątać.
Jaki taki porządek
sam się przecież nie zrobi.

Ktoś musi zepchnąć gruzy
na pobocza dróg,
żeby mogły przejechać
wozy pełne trupów.

Ktoś musi grzęznąć
w szlamie i popiele,
sprężynach kanap,
drzazgach szkła
i krwawych szmatach.

Ktoś musi przywlec belkę
do podparcia ściany,
ktoś oszklić okno
i osadzić drzwi na zawiasach.

Fotogeniczne to nie jest
i wymaga lat.
Wszystkie kamery wyjechały już
na inną wojnę.

Mosty trzeba z powrotem
i dworce na nowo.
W strzępach będą rękawy
od zakasywania.

Ktoś z miotłą w rękach
wspomina jeszcze jak było.
Ktoś słucha
przytakując nie urwaną głową
Ale już w ich pobliżu
zaczną kręcić się tacy,
których to będzie nudzić.

Ktoś czasem jeszcze
Wykopie spod krzaka
przeżarte rdzą argumenty
i poprzenosi je na stos odpadków.

Ci, co wiedzieli
o co tutaj szło,
muszą ustąpić miejsca tym,
co wiedzą mało.
I mniej niż mało.
I wreszcie tyle co nic.

W trawie, która porosła
przyczyny i skutki,
musi ktoś sobie leżeć
z kłosem w zębach
i gapić się na chmury.

LIVEWORKSHEETS

0:15

zagłada	projekty	klęska	poszukiwanie domu	kataklizm	obawa, strach, niepewność	zniszczenie	plany
odminowywanie	śmierć	czy tragedia się nie powtórzy?	powrót do życia	odrodzenie	smutek	wiara	pobojowisko
odbudowa	rozpacz	codzienność	katastrofa	zgliszcza	żałoba	poszukiwanie bliskich	radość z ocalenia
usuwanie zniszczeń	rozpad	strach	ruiny	nadzieja			

WOJNA

PO WOJNIE

Prześlij Odpowiedzi

LIVEWORKSHEETS

0:06

„drzazgi szkła”	„wozy pełne trupów”	„z miotłą w rękach”	„osadzić drzwi na zawiasach”	„dworce na nowo”
„gruzy”	„popiół”	„krwawe szmaty”	„ktoś musi posprzątać”	„oszklić okno”

KONIEC

POCZĄTEK

Prześlij Odpowiedzi

LIVEWORKSHEETS

DO jakiego utworu nawiązuje tytuł wiersza Szymborskiej?

.....

Kto jest podmiotem lirycznym

.....

W jakiej sytuacji znajduje się podmiot liryczny

.....

Jakie obowiązki mają ludzie, którzy przeżyli wojnę?

.....

OKREŚL CZY PODANE ZDANIĄ SĄ PRAWDZIWE CZY FAŁSZYWE	P	F
W wierszu „Koniec i początek" odnajdziemy **cechy charakterystyczne dla poezji Szymborskiej**, m.in.: twórcze wykorzystanie związków frazeologicznych.	P	F
na początku wiersza, poetka używa ironii, gdy określa odbudowywanie kraju z wojennych zniszczeń mianem „sprzątania".	P	F
Zaimek nieokreślony „ktoś" pełni w wierszu rolę **apostrofy**	P	F

Uzupełnij tabelkę odpowiednimi środkami artystycznymi:
***PRZENOŚNIA *ANAFORA *EPITET *ELIPSA *INWERSJA *KOLOKWIALIZM**

	Ktoś, ktoś, ktoś
	Mosty trzeba z powrotem i w dworce na nowo
	Każdej wo
	Ktoś… wykopie… argumenty
	„w strzępach będą rękawy od zakasywania"
	„jaki taki porządek

LIVEWORKSHEETS

Notatka:

- Słowa zawarte w tytule kojarzą się ze stwierdzeniem: **KONIEC WOJNY JEST POCZĄTKIEM POKOJU**
- W czterech pierwszych strofach dominuje zwrot „ktoś musi" - po którym pojawiają się sugestie, co powinno się zrobić po zakończeniu wojny - posprzątać, zepchnąć gruzy, przywlec belkę, oszklić okno, osadzić drzwi.
- Wszystkie wymienione czynności służą usunięciu skutków wojny, przywróceniu normalnego życia, porządku codzienności, życia w pokoju.
- Kolejne strofy oddają powolny upływ czasu, życie wróciło do normy, więc ludzie powoli zapominają. Coraz więcej jest takich, którzy nie chcą pamiętać. A potem przychodzą następne pokolenia, obojętnie odnoszące się do krwawej przeszłości.

LIVEWORKSHEETS